

Sygn. akt XII Ko 16/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie w XII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodnicząca: SSO Katarzyna Stasiów

Protokolant: Paulina Adamowska

w obecności prokuratora Krystyny Nogal-Załuskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 maja 2021 r.

sprawy z wniosku H. P.

przeciwko Skarbowi Państwa

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za szkodę i krzywdę doznane z tytułu skazania Z. P. wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 18 kwietnia 1947 r. w sprawie Sr 330/47

na podstawie art. 8 ust. 1 i 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991 roku Nr 34, poz. 149 ze zm.)

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz H. P. kwotę 60 000 (sześćdziesięciu tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną z tytułu skazania Z. P. wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 18 kwietnia 1947 r. w sprawie Sr 330/47 wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie wniosek oddala;

III. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	XII Ko 16/21
WNIOSKODAWCA		
H. P.		
ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki

2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
	Odszkodowanie łącznie z zadośćuczynieniem 100 000 złotych	
3.	Inne	

Ustalenie faktów			
Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.1.1.	<p>Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 18 kwietnia 1947 r. w sprawie o sygn. akt Sr 330/47 Z. P. został uznany za winnego tego, że a) od chwili odzyskania niepodległości do 20 stycznia 1947 r. w powiecie O. był członkiem nielegalnej organizacji zmierzającej do obalenia ustroju demokratycznego Polski (...), tj. popełnienia przestępstwa z art. 86 § 2 k.k.w.p.; b) w czasie swojej przynależności organizacyjnej bez prawnego zezwolenia władzy posiadał PPSz, pistolet (...), karabin i dwa granaty obronne, tj. popełnienia przestępstwa z art. 4 § 1 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 roku i za czyn pierwszy został skazany na karę 5 lat pozbawienia wolności, która została mu darowana na mocy art. 5 ustawy amnestyjnej z</p>	<p>wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 18 kwietnia 1947 r.</p>	<p>k. 80-81 dołączonych akt XII Ko 62/20</p>

	22 lutego 1947 r., a za czyn drugi – na karę 6 lat pozbawienia wolności, którą na mocy art. 5 ustawy amnestyjnej z 22 lutego 1947 r. złagodzone do 3 lat pozbawienia wolności.		
3.1.2	Z. P. został zatrzymany 20 stycznia 1947 roku.	rozkaz zatrzymania	k. 40 akt XII Ko 62/20
1.4	<p>Postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego z 6 czerwca 1947 r. wyrok przeciwko Z. P. został zmieniony poprzez złagodzenie kary pozbawienia wolności za czyn drugi do lat pięciu i darowanie tej kary w całości na mocy art. 5 § 1 pkt 1 lit. a ustawy o amnestii z 22 lutego 1947 r.</p> <p>27 czerwca 1947 roku Z. P. został faktycznie zwolniony.</p>	<p>postanowienie</p> <p>zawiadomienie o zwolnieniu</p>	<p>k. 97 akt XII Ko 62/20</p> <p>k. 89 akt XII Ko 62/20</p>
3.1.5.	<p>W toku śledztwa Z. P. był torturowany m.in. bity w pięty. Proces karny stanowił dla niego tak trudne przeżycie, że Szef Powiatowego Urzędu (...) w O. wniósł do Wojskowego Sądu Rejonowego o przyspieszenie rozprawy sądowej, gdyż Z. P. „siedząc i czekając na rozprawę sądową, okazuje do pewnego stopnia oznaki obłądu”.</p> <p>Na skutek pobytu w więzieniach Z. P.</p>	<p>zeznania H. P.-go</p> <p>wniosek</p> <p>akt zgonu i urodzenia</p>	<p>k. 35</p> <p>k. 76 akt XII Ko 62/20</p> <p>k. 16 akt XII Ko 62/20</p> <p>k. 34</p>

	nabawił się problemów z chodzeniem. Z. P. zmarł (...) roku w wieku 52 lat. Miał tylko jedno jego dziecko – wnioskodawcę H. P. urodzonego w (...) roku.		
3.1.6	Postanowieniem z 26 stycznia 2021 r. tutejszy sąd stwierdził nieważność wyroku skazującego Z. P..	postano-wienie	k. 114-115 akt XII Ko 62/20
Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
	powstanie szkody w majątku Z. P.	zeznania H. P.-go	k. 35

ocena DOWODÓW		
Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
3.1.1.	dokumenty, które stały się ujawnione bez odczytywania	Sąd nie neguje prawdziwości dokumentów. Są to dokumenty oficjalne, urzędowe, niekwestionowane przez żadną ze stron.
3.1.2.	zeznania H. P.	Sąd uznał za całkowicie wiarygodne i rzetelne zeznania H. P.. Są one spójne, logiczne, potwierdzone przez pozostały materiał zgromadzony w sprawie.

		<p>Akta postępowania karnego korespondują z zeznaniami wnioskodawcy.</p> <p>H. P. nie ma szczegółowej wiedzy o sprawie ojca, jednakże sposób prowadzenia postępowań karnych w latach 1944-1956 w sprawach o przestępstwa związane z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego stanowi notorium powszechne.</p> <p>Z zeznań H. P. wynika, że Z. P. nie poniósł żadnej szkody w wyniku procesu karnego.</p>
<p><i>Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i></p>		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
5.1.	Kwota główna	Odsetki
5.1.1	O złotych	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Zadośćuczynienie		
5.2.	Kwota główna	Odsetki

5.2.1	60 000 (sześćdziesiąt tysięcy) złotych	odsetki ustawowe od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
<p>Art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego stanowi, że osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wydania lub wykonania orzeczenia albo decyzji. W razie śmierci tej osoby uprawnienie to przechodzi na małżonka, dzieci, rodziców.</p> <p>Postanowieniem z 26 stycznia 2021 r. tutejszy sąd stwierdził nieważność wyroku skazującego Z. P.. Jediną osobą uprawnioną do dochodzenia zadośćuczynienia jest syn Z. P. - wnioskodawca H. P..</p> <p>Treść wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 18 kwietnia 1947 r. nie pozostawia wątpliwości, że proces karny przeciwko Z. P. stanowił represję za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Zostało to zresztą potwierdzone prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z 26 stycznia 2021 r.</p> <p>Zadośćuczynienie orzekane na podstawie ustawy „lutowej” ma zrównoważyć wszystkie negatywne</p>		

przeżycia i doświadczenia pokrzywdzonego związane z niesłusznym oskarżeniem i skazaniem. Stanowi rekompensatę za naruszenie dóbr osobistych – zdrowia, wolności człowieka, wolności od obawy i strachu, od użycia przemocy czy zrealizowania groźby, możliwości swobodnego dysponowania wartościami osobistymi, godności, wizerunku i związanej z nim pozycji w społeczeństwie.

Przy szacowaniu wysokości zadośćuczynienia sąd miał na względzie rodzaj krzywdy doznanej przez Z. P. oraz praktykę orzecniczą sądów apelacyjnych oraz Sądu Okręgowego w Warszawie w podobnych sprawach.

Sąd uwzględnił ilość i sposób przesłuchań skazanego, fakt więzienia go w celach o bardzo złym standardzie, obawę o własne życie i zdrowie, odbycie kary 5 miesięcy pozbawienia wolności, brak kontaktu z najbliższymi i informacji o rodzinie, utratę zdrowia spowodowaną złymi warunkami w trakcie osadzenia, psychiczne konsekwencje procesu karnego.

Przy ocenie utraty zdrowia sąd miał na względzie dolegliwości, z którymi skazany musiał borykać się długo po opuszczeniu więzienia, a nawet do końca życia. Są to dolegliwości zgłaszane często przez osoby dotknięte represjami w czasach stalinowskich, stąd sąd nie kwestionuje ich związku z osadzeniem.

Sąd uznał za zasadne przyznanie zadośćuczynienia w wysokości 60 000 złotych. Sąd przyjął, że kwota ta jest adekwatna dla zrehabilitowania krzywdy, której doznał Z. P. w czasie pobytu w

zakładach karnych oraz po ich opuszczeniu. Jak stwierdził Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie o sygnaturze akt II AKa 174/18 „funkcja kompensacyjna zadośćuczynienia sprawia, iż z jednej strony - nie może mieć ono jedynie charakteru symbolicznego, zaś z drugiej - nie może być nadmiernym ekwiwalentem pieniężnym w stosunku do krzywdy i być źródłem nieuzasadnionej korzyści majątkowej”. Kwota 60 000 złotych na pewno nie jest wygórowana, a z drugiej strony jest na tyle znaczna, że powinna czynić zadość doznanej krzywdzie.

Sąd nie zasądził na rzecz wnioskodawcy odszkodowania, gdyż H. P. nie wykazał, aby na skutek postępowania karnego jego ojciec poniósł jakąś szkodę majątkową.

Inne		
5.3.		
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
6.1.	Kwota główna	Odsetki
Zadośćuczynienie		
6.2.	Kwota główna	Odsetki

6.2.1	60 000 (sześćdziesiąt tysięcy) złotych	odsetki ustawowe zostaną wypłacone za ewentualną zwłokę od chwili uprawomocnienia się przedmiotowego wyroku
Inne ROZSTRZYGNIECIA <i>Zawarte w WYROKU</i>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	

Koszty procesu	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
3.	Koszty sądowe na podstawie art. 13 ustawy lutowej obciążają Skarb Państwa.

PODPIS